

Prima instanță: Jud. Bălți, sediul Central (jud. S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Albu, E. Bejenaru, A. Toderaș)

D E C I Z I E

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale „Iuga Nord Grup” Societate cu Răspundere Limitată, Gîscă Iurie, Societății Comerciale „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată, Societății pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” cu privire la încasarea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 27 iunie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel formulată de Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” și Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată,

c o n s t a t ă :

La 28 mai 2015, Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Societatea Comercială „Iuga Nord Grup” Societate cu Răspundere Limitată, Gîscă Iurie, Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți”, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Societatea Comercială „Iuga Nord Grup” Societate cu Răspundere Limitată și Gîscă Iurie a prejudiciului în sumă de 453 476 Euro, încasarea de la Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul reclamantei prejudiciul în mărime de 4 546 454, 60 lei precum și încasarea din contul pârâților a taxei de stat în mărime de 50 000 lei(f.d.5-9, Vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 14 martie 2017 a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni.

S-a încasat în mod solidar de la Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Gîscă Iurie în beneficiul reclamantei prejudiciu în sumă de 453 476 Euro, echivalent în lei moldovenești conform cursului BNM la data executării.

S-a încasat în mod solidar de la Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Gîscă Iurie în beneficiul reclamantei cu titlu de cheltuieli de judecată, taxa de stat în mărime de 50 000 lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.184, Vol. I).

La 27 aprilie 2017, Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” și Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Central din 14 martie 2017, solicitând admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond (f.d.188, Vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 27 iunie 2017 (f.d.240-247, Vol. I) a fost restituită cererea de apel formulată de Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” și Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată, ca depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, la 12 iulie 2017 Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului și casarea încheierii cu trimiterea cauzei la rejudecare.

La 12 iulie 2017 Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2017, solicitând admiterea recursului.

În motivarea cererilor de recurs recurenții au invocat aceleași motive și anume că instanța de fond a examinat cauza dată în lipsa pârâților. În materialele cauzei lipsește dovada citării lor legale, fapt confirmat cu certitudine prin probele administrate la dosar. Tot din materialele cauzei se confirmă că apelanții/recurenții nu au primit hotărârea instanței de fond, de aceea s-au adresat cu cerere la Judecătoria Bălți pentru a primi hotărârea adoptată. Iar, ulterior la 27 aprilie 2017 recurenții/apelanții au depus apel preventiv, urmând să depună și apelul desfășurat după primirea hotărârii redactate integral.

Susține că prin hotărârea adoptată instanța a examinat cauza într-un mod unilateral, superficial și fără a stabili toate circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii.

Consideră că Curtea de Apel Bălți a examinat cauza dată la 27 iunie 2017 în mod unilateral, superficial și imparțial.

Afirmă că s-a constatat că apelanții au făcut cunoștință cu hotărârea motivată a instanței de fond la 27 aprilie 2017, fiind eliberată la cererea sa. Astfel în baza probelor

administrare la dosar consideră că instanța de apel a concluzionat greșit omiterea termenului dispunând restituirea cererii de apel.

Invocă prevederile art. 5 alin.(1) și (2) din Cod de Procedură Civilă, potrivit căruia orice persoană este în drept să se adreseze în instanța de judecată, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Opinează că au fost încălcate prevederile art. 55-60 din Cod de Procedură Civilă, prin care de legiuitor a fost prevăzut direct care sunt participanții la proces, și care sunt drepturile și obligațiile lor, fiind indicat că parte în proces poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios. Părțile au drepturi procedurale și obligații procedurale egale. Astfel, părțile în proces sunt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să prezinte probe, să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

Explică că instanța de fond a încălcat și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, nu a apreciat corect probele administrate la dosar, nu a determinat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii date, caracterul raportului juridic dintre părțile în litigiu, ca rezultat, apelanții și alte părți la proces au fost lipsiți de dreptul lor de a participa la ședința de judecată.

Indică că prin hotărârea adoptată le-au fost încălcate drepturile, libertățile și interesele apelanților și anume apelanții au fost privați de dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 alin.(1) al CEDO, precum și art. 20 din Constituție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 27 iunie 2017, însă la materialele dosarului lipsesc careva date despre trimiterea/recepționarea încheierii date de către recurenți, respectiv recursurile declarate la 12 iulie 2017 sunt în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care

urmează a fi respinse cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central din 14 martie 2017 a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni.

S-a încasat în mod solidar de la Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Gîscă Iurie în beneficiul reclamantei prejudiciu în sumă de 453 476 Euro conform cursului BNM la data executării.

S-a încasat în mod solidar de la Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Gîscă Iurie în beneficiul reclamantei cu titlu de cheltuieli de judecată, taxa de stat în mărime de 50 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 27 aprilie 2017, Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” și Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată a contestat-o cu apel.

Instanța de apel, prin încheierea din 27 iunie 2017, a restituit cererea de apel formulată de Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” și Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată, ca fiind depusă cu omiterea termenului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, la emiterea încheierii, a determinat corect circumstanțele cauzei și a aplicat just normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 116 alin. alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În speță se constată că, contrar normelor procedurale enunțate, Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” și Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Central din 14 martie 2017 la data de 27 aprilie 2017 cu încălcarea termenul prevăzut de art.362 alin.(1) CPC și nu a solicitat repunerea în termen.

Colegiul reține ca fiind justă concluzia instanței de apel care a constat că, cererea de apel a fost depusă în afara termenului legal, or recurenții urmau să țină cont de prevederile art.56 alin.(3) CPC, fiind obligați să se folosească cu bună credință de drepturile lor procedurale, urmând să declare cerere de apel în termenul stabilit de legislație, adică până la data de 13 aprilie 2017 inclusiv, fapt care însă nu a fost efectuat, apelul fiind declarat doar la data de 27 aprilie 2017, și fără a solicita repunerea în termen a cererii de apel.

Totodată nu pot fi reținute argumentele recurenților Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” precum că cererea de apel este depusă în termen, deoarece neavând hotărârea motivată la 27 aprilie 2017 a depus cererea în instanța de apel pentru a i se elibera hotărârea integrală, or, acesta a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu mult mai înainte de materialele pricinii, să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să facă cunoștință cu hotărârea pronunțată. Să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de recurent, ce a generat omiterea termenului la depunerea apelului.

Mai mult ca atât, instanța de recurs apreciază critic și argumentele recurenților precum că prima instanță a examinat cauza în lipsa lor, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece materialele cauzei denotă contrariul, și anume în cadrul primei instanțe pârâții/recurenții Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” și Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată au fost citați legal, or participanții citați legal o dată nu pot invoca necitarea ulterioară. Citarea legală este confirmată prin avizele de recepție/livrare (f.d.173-177, Vol. I).

Astfel, instanța de apel corect, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de Procedură Civilă, în vederea restituirii apelului, a considerat apelul declarat în afara termenului legal, or o eventuală repunere neîntemeiată în termen pentru depunerea

cererii de apel ar duce la încălcarea procesului echitabil în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, precum a constatat CEDO încălcarea dreptului la proces echitabil și a securității raporturilor juridice de către instanțele judecătorești naționale în cauza Ghirea v. Republica Moldova, nr. 15778/05, 26.06.2012.

Dreptul la o instanță, garantat de art. 6 § 1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Urmare celor menționate, nu sunt temeiuri pentru a casa încheierea Curții de Apel Bălți.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 27 iunie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursurile declarate de Societatea Comercială „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți”.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 27 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindcombank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale „Iuga Nord Grup” Societate cu Răspundere Limitată, Gîscă Iurie, Societății Comerciale „Mondolegno” Societate cu Răspundere Limitată, Societății pe Acțiuni „Întreprinderea de Transport nr.8 din or. Bălți” cu privire la încasarea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu